

Toespraak Mr Michiel Zonneville, burgemeester van Leiderdorp op 4 mei 2011 in de Dorpskerk van Leiderdorp.

Hooggeachte toehoorders,

Vanavond, 4 mei 2011, zijn wij bijeen om allen te herdenken—burgers en militairen—die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld, zijn omgekomen vanaf het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, in oorlogssituaties of bij vredesmissies.

Nog slechts enkelen onder ons hebben de jaren '40-'45 persoonlijk meegemaakt en bewust beleefd: in Nederland, Nederlands- Indië of waar ook ter wereld. Een cijfer: 84% van de Leiderdorpers is van na 1945.

Mei 1940 ligt ruim 70 jaar achter ons, er is daarna onnoemelijk veel gebeurd. Naarmate de tijd verstrijkt zijn er steeds meer hedendaagse “getuigen” van wat zich vandaag in onze wereld, dichtbij of ver af, afspeelt.

Daarom gaat het vanavond, maar eigenlijk altijd, om meer dan alleen weten en begrijpen, het gaat ook om het inleven, het een plaats kunnen geven en het opnieuw plaats bepalen. Anders gezegd: vrijheid moet worden gebouwd, gekoesterd en onderhouden.

Mijzelf overvalt soms een gevoel van machteloosheid.

Je denkt het allemaal te weten.

Als we dan zien, bijv. in landen rond de Middellandse Zee, hoe mensen met gevaar voor eigen leven de straat op gaan om vrijheid te vragen, denken we: goed zo!

Maar wat doen we dan, als we vervolgens de beelden zien van ratelende tanks, gedode demonstranten etc.?

De veelheid van beelden en de regelmaat waarmee wij ze zien, kunnen ons afgestompt maken. Ook een gevoel van machteloosheid bekruipt ons, we schamen ons soms voor de onmacht van de internationale politiek.

Overigens: als die internationale politieke verdeeldheid ook tijdens de Tweede Wereldoorlog geweest zou zijn, zou er dan in 1945 sprake van herstel van vrijheid in vele delen van de wereld sprake geweest zijn?

Toch is een gevoel van machteloosheid niet op zijn plaats, nee zelfs misplaatst.

We weten diep in ons hart wel degelijk wat vrijheid is of hoe vrijheid wordt opgebouwd: vanuit onszelf. En vandaar uit verder...!

Een basisbegrip daarbij is dat onze individuele vrijheid altijd begrensd wordt waar de vrijheid van de ander begint. Dat vraagt dus om een gesprek tussen mensen.

Maar hoe zwaar valt het ons als je dan ineens in je eigen omgeving niet vrij en veilig kunt winkelen, je moet zelfs vluchten voor je leven.

En inderdaad wat verder weg: je demonstreert voor meer vrijheid en dan ben je je leven niet zeker.

Gelukkig is door alle “digitale” ontwikkelingen elke grens langzamerhand te overbruggen.

Machthebbers kunnen veel willen, maar bewegingen voor meer vrijheid kunnen ze uiteindelijk niet meer stoppen.

Overigens, de fundamentele vrijheid “van beweging” staat in de Universele verklaring van de rechten van de Mens en ook in het Europese verdrag van de rechten van de mens.

Je kunt je de vraag stellen of het respecteren van vrijheid of vrijheidsstreven, niet “meer” een zaak van “beschaving” is.

Over de beschaving die belangrijk is voor vrijheid, ben ik ook voor ons eigen land niet zo optimistisch. We zien nu dat sommigen wel erg snel op hun teentjes zijn getrapt, als ze

worden tegengesproken of het ergens niet mee eens zijn. Ook Herdenkingsredes dreigen onder preventieve censuur te komen.

Dit jaar staan we nationaal in het bijzonder stil bij “ de vrijheid op straat”. Vrijheid ligt niet zomaar op straat, helaas ook niet in Nederland.

Het is alweer onmogelijk geworden om met een keppeltje op te lopen, dat mannen hand in hand lopen en hoofddoekjes worden gedragen.

Van wie is de straat eigenlijk?

Is dat nu juist niet DE plek, die gemeenschappelijke plek, waar we elkaar altijd tegenkomen en met elkaar spreken? Op straat zijn wij juist een gemeenschap, dat mogen we niet vergeten!

Zo dadelijk, om 20.00 uur is het stil.

Op straat, op weg naar die stilte zullen alleen onze voetstappen te horen zijn.

Zijn het voetstappen over gebaande wegen of zoeken onze voeten nieuwe wegen op, als we daarbij in gedachten houden dat heden het morgen van gisteren is.

MZ/040511